

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

30 жовтня 2024 року

Біла Церква
2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., керівник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 30 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 79 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

погіршували загальний стан здоров'я тварини, сприяли виникненню запальних процесів у печінці та збільшували ризик гепатодистрофії.

Таким чином, недотримання збалансованого раціону, що відповідає потребам собаки, і додавання шкідливих компонентів у харчування значно впливали на розвиток гепатодистрофії, що потребує серйозного підходу до корекції раціону та профілактики захворювань печінки.

Отже, аналіз даних амбулаторного прийому у клініці “VET HAUS” показав, що серед 9745 собак поширені хвороби шкіри, незаразні та заразні захворювання. Велику частину незаразних хвороб складають хірургічні та онкологічні випадки, а також патології органів травлення, дихальної та серцево-судинної систем. Захворювання печінки було діагностовано у 32 % пацієнтів, серед яких гепатодистрофія є однією з найпоширеніших патологій. Дослідження показали, що дисбаланс у раціоні, зокрема змішане харчування та надмірне споживання білків і жирів, суттєво сприяють розвитку гепатодистрофії, що погіршує стан здоров'я тварин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Comazzi S., Pierlisi C., Bertazzolo W. Haematological and biochemical abnormalities in canine blood: Frequency and associations in 1022 samples. J. Small Anim. Pract. 2004. 45. P. 343–349. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)] [[PubMed](#)].
2. Xenoulis P.G., Steiner J.M. Canine hyperlipidaemia. J. Small Anim. Pract. 015. 56. P. 595–605. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)] [[PubMed](#)].
3. Barrie J. Hyperlipidaemia in the Dog. Ph.D. Dissertation, University of Glasgow, Glasgow, UK, 1993. [[Google Scholar](#)].
4. Xenoulis P.G., Steiner J.M. Lipid metabolism and hyperlipidemia in dogs. Vet. J. 2010. 183. P. 12–21. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)] [[PubMed](#)].
5. Washabau R.J., Day M.J. Canine & Feline Gastroenterology, 1st ed.; Elsevier Saunders: St. Louis, MI, USA, 2012. P. 386–388. [[Google Scholar](#)].

УДК: 636.4.053.09:616.33-008.3:619

ЖМУД О.В., магістрант

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ТА ЕТІОЛОГІЯ ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ РОЗЛАДІВ У ТЕЛЯТ

Період новонародженості у всіх видів тварин має в собі безліч проблем. Неонатологія вивчає хвороби новонароджених, що мають вроджений та набутий характер. Новонароджені телята мають такі ж самі ступені недорозвиненості з підвищеним ризиком схильності до розвитку захворювань, як і інші види тварин. Це пов'язано з недосконалим розвитком імунної системи, гемопоєзу, дихання, травлення та терморегуляції. Хвороби шлунково-кишкового тракту з синдромом діареї у телят мають масовий характер в умовах інтенсивного ведення тваринництва. При цьому причиною їх виникнення не завжди є принцип моноетіологічності [1].

Вважається, що молозивний період розвитку новонароджених телят є важливим для адаптації організму в навколишньому організмі. Тому, своєчасне випоювання якісного молозива є запорукою формування повноцінного імунітету та створення в шлунково-кишковому тракті в першу добу життя свого мікробного комплексу мікроорганізмів, що сприяють травленню та попереджають хвороби молодняку.

Диспепсія (нестравність) відображає сутність процесу хвороби тільки в тому випадку, якщо рахувати, що в її основі лежить розлад функцій травного каналу без дії мікроорганізмів та їх токсинів [2].

Недостатнє вивчення етіології, патогенезу диспепсії сприяє тому, що ставлять під сумнів наявність диспепсії як самостійного захворювання. Внаслідок слабо розробленої диференційної діагностики діарей новонароджених диспепсією діагностують як колибактеріоз, анаеробна дизентерія і гастроентерит іншого походження [3, 4].

Дослідження показують, що фактор “нестравності”, тобто порушення травлення, беруть за основу патології, незалежно від її причин. В результаті цей синдром перетворюється в сутність хвороби. Так, як діареї мають місце при різних захворюваннях, то до диспепсії часто відносять багато шлунково-кишкових захворювань. Травний канал – відкрита система, безпосередньо зв'язана з зовнішнім середовищем. Вже в

перші дні життя вона заселяється різноманітною мікрофлорою. Однак діареї з'являються далеко не у всіх господарствах. Крім того, загальновідомо, що диспепсією хворіють не тільки гіпотрофіки, але і нормально розвинуті життєздатні телята. Мікробний фактор відіграє ведучу роль в появі й розвитку диспепсії. Це підтверджується перш за все тим, що диспепсію успішно лікують різними протимікробними препаратами, в тому числі й антибіотиками [5, 6].

Ключові слова: шлунково-кишкові хвороби новонароджених телят, аліментарна диспепсія, колібактеріоз, анаеробна дизентерія і гастроентерит.

Мета роботи – вивчити поширення та етіологію шлунково-кишкових розладів у телят.

Матеріалом для дослідження були новонароджені телята зі синдромом аліментарної диспепсії.

Результати дослідження. Під час проходження виробничої практики було виявлено, що у 2023 році в господарстві спостерігався високий рівень захворюваності новонароджених телят на диспепсію — розлад травної системи, який часто проявляється в перші дні життя. Найбільш вразливим цей період є через високу чутливість телят до зовнішніх стресових факторів. Крім того, встановлено, що здоров'я новонароджених тісно пов'язане зі станом матері, яка зазнає значних фізіологічних змін в останні місяці вагітності та після отелення. Ці періоди є вирішальними для формування імунної та травної систем телят, що підкреслює необхідність особливої уваги до їх догляду й умов утримання.

Основною проблемою є неповноцінна та незбалансована годівля корів, а також недотримання умов утримання, особливо в період сухостою. Спостереження показали, що тільних корів не завжди своєчасно переводять у стан запуску, а їхній раціон часто не відповідає потребам, що стає причиною народження телят з гіпотрофією.

Аналіз харчування сухостійних корів виявив серйозні недоліки: раціон не забезпечує належної кількості поживних речовин, необхідних для вагітних корів. Основу раціону складають соковиті (53%) та концентровані корми (30%), тоді як частка грубих кормів становить лише 17% — значно менше від необхідного рівня. Це призводить до дисбалансу поживних речовин, що негативно впливає на мікробіологічні та біохімічні процеси у рубці корів, послаблюючи їх загальний стан і знижуючи шанси на народження здорового потомства.

Недостатнє енергетичне живлення корів є одним із ключових чинників, що призводить до кетозу, знижуючи засвоєння поживних речовин і спричиняючи порушення розвитку плода. Аналіз раціону показав низький рівень енергетичної цінності, що стає основною причиною аномалій у формуванні внутрішніх органів плода, а надалі — порушень травлення у новонароджених телят.

Нестача перетравного протеїну в раціоні сухостійних корів є ще однією проблемою. Забезпеченість цим елементом становить лише 85%, а в 1 кормовій одиниці міститься 88 г перетравного протеїну замість нормативних 110 г. Такий дефіцит призводить до зниження продуктивності, порушень синтезу ферментів та гормонів, розвитку імунодефіцитного стану та народження ослабленого потомства.

Окрім цього, надмірна кількість кальцію в раціоні сухостійних корів викликала післяродову гіпокальціємію, що погіршує загальний стан тварин у післяродовий період і впливає на здоров'я їхнього потомства.

Раціон дослідних корів виявився незбалансованим щодо вмісту кобальту — важливого елемента для синтезу вітаміну В₁₂. Його дефіцит призводив до розвитку гіпопластичної макроцитарної анемії. Забезпеченість каротином також була недостатньою (87%), що викликало у телят, народжених від таких корів, схильність до гіповітамінозу, який проявлявся гіперкератозом слизових оболонок травного тракту і зниженням загальної стійкості організму.

Аналіз раціону сухостійних корів підтвердив, що їхні потреби у поживних і біологічно активних речовинах не задовольняються, що призводить до порушень розвитку плода. У результаті телята народжуються з недорозвиненими травними органами, що зумовлює виникнення аліментарної диспепсії. Недостатність протеїнового живлення у тільних корів погіршує білковий обмін, що негативно впливає на синтез імуноглобулінів у молозиві. Це значно знижує імунний захист новонароджених телят, роблячи їх більш вразливими до захворювань у перші дні життя.

Аналіз звітності по захворюваності телят у господарстві за 2020–2022 роки показав, що серед основних причин розладів шлунково-кишкового тракту була бактеріальна інфекція *Escherichia coli*, яка спричиняла колібактеріоз. Однак комплексні профілактичні заходи в господарстві значно знизили рівень захворюваності на цю інфекцію.

Ще одним фактором розвитку диспепсії стало порушення першого годування молозивом, яке відбувалося пізніше 1,5–2 годин після народження. Через це знижувалась ефективність засвоєння імуноглобулінів, що ослаблювало імунітет новонароджених.

Отже, результати дослідження вказують, що шлунково-кишкові захворювання у господарстві часто супроводжуються розвитком аліментарної диспепсії, яка, за умови імунодефіцитного стану, може ускладнюватися дисбактеріозом та переходити в токсичну диспепсію, що підкреслює необхідність вдосконалення профілактичних заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березовський А., Фотіна Т., Улько Л., Нечипоренко А., Титов Є. (2016). Етіологічна структура гострих шлунково-кишкових захворювань телят. Науковий вісник ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Ветеринарні науки. 18 3 (71). Р. 148–151. [DOI:10.15421/nvlvet7133](https://doi.org/10.15421/nvlvet7133).
2. Коцюмбас І. Я., Петришин О. Б., Брезвин О. М., Рудик Г. В. Вплив данофлораксину на організм тіла за умов шлунково-кишкових захворювань. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С. З. Гжицького. Львів, 2015. 17. 2 (62). Р. 87–91. URL:<file:///C:/Users/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE/Downloads/otsenka-effektivnosti-terapii-korov-pri-mastite-v-suhostoinnyy-period.pdf>.
3. Neonatal Calf Diarrhea and Gastrointestinal Microbiota: Etiologic Agents and Microbiota Manipulation for Treatment and Prevention of Diarrhea / E. Jessop et al. Vet. Sci. 2024. 11. 108 p. [DOI:10.3390/vetsci11030108](https://doi.org/10.3390/vetsci11030108).
4. Factors associated with morbidity, mortality, and growth of dairy heifer calves up to 3 months of age / M.C. Windeyer et al. Prev. Vet. Med. 2014. 113. P. 231–240. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)] [[PubMed](#)].
5. Smulski S., Turlewicz-Podbielska H., Wylandowska A., Włodarek J. Non-antibiotic possibilities in prevention and treatment of calf diarrhoea. J. Vet. Res. 2020. 64. P. 119–126. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)].
6. Cho Y.-I., Yoon K.-J. An overview of calf diarrhea—Infectious etiology, diagnosis, and intervention. J. Vet. Sci. 2014. 15. P. 1–17. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)] [[PubMed](#)].

УДК: 636.7.09:617.711-002:619

ТОВТ В.А., магістрант

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ТА ЕТІОЛОГІЯ КАТАРАЛЬНОГО КОН'ЮНКТИВІТУ В СОБАК

Очні захворювання складають близько 15 % від усіх патологій, що діагностуються у собак незалежно від породи, причому захворювання кон'юнктиви є найпоширенішими серед запальних процесів ока [1]. Зір для собак є важливим джерелом отримання інформації про навколишній світ, тому будь-яка патологія значно знижує якість їхнього життя [2].

Навіть незначні ураження ока або його допоміжних структур можуть спричинити часткову або повну втрату зору. Оскільки зір є однією з основних функцій, його погіршення може зробити тварину вразливою і навіть позбавити її важливих робочих та зовнішніх якостей [3–5].

Ключові слова: собаки, катаральний кон'юнктивіт, гнійний кон'юнктивіт, фолікулярний кон'юнктивіт, аденома третьої повіки, блефарит, катаракта, глаукома, сіалоденіт, панофтальміт, іридоцикліт.